

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 110/2023-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Hopferová s. r. o., Bajzova 2, Košice, proti postupu a uzneseniu Okresného súdu Michalovce č. k. 17Er/472/2003 z 20. septembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 30. januára 2023 domáha vyslovenia porušenia základných práv vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práv na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením okresného súdu o zastavení exekúcie a postupu, ktorý mu predchádzal. Sťažovateľ navrhuje uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Tiež požaduje finančné zadost'učinenie 200 eur.

II.

2. Sťažovateľ ako súdny exekútor vykonával exekúciu na vymoženie pokuty, ktorá bola povinnému uložená za priestupok. Okresný súd ho poveril vykonaním exekúcie 17. decembra 2003. Sťažovateľ vydal 17. februára 2020 upovedomenie o zastavení starej exekúcie a výzvu na úhradu trov starej exekúcie. Oprávnený podal proti tomuto upovedomeniu námietky, o ktorých rozhodol okresný súd uznesením z 9. novembra 2021 vydaným vyšším súdnym úradníkom tak, že im vyhovel a upovedomenie o zastavení starej exekúcie zrušil s odôvodnením, že právo priznané exekučným titulom zaniklo uplynutím času 21. septembra 2004, teda pred účinnosťou zákona

č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 233/2019 Z. z.“).

3. Sťažovateľ podal proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka sťažnosť, o ktorej rozhodol okresný súd uznesením z 1. decembra 2021 tak, že sťažnosť zamietol. Z odôvodnenia vyplýva, že súdny exekútor nebol oprávnený vydať upovedomenie o zastavení starej exekúcie, pretože prekluzívna lehota na vymáhanie pohľadávky uplynula skôr ako rozhodná doba podľa § 3 zákona č. 233/2019 Z. z. Povinnosťou sťažovateľa ako súdneho exekútora bolo podľa § 57 ods. 4 Exekučného poriadku účinného do 31. marca 2017 (ďalej len „EP“) v okamihu zistenia skutočnosti, že vymáhaný exekučný titul je prekludovaný, podať návrh na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. f) EP. Za primárny dôvod zastavenia exekúcie súd považoval preklúziu vymáhaného práva.

4. Následne okresný súd ústavnou sťažnosťou napadnutým uznesením zastavil exekúciu a nepriznal sťažovateľovi trovy exekúcie z dôvodu, že k prekludovaniu vymáhaného nároku došlo ešte v roku 2004, sťažovateľ napriek tomu viedol exekúciu naďalej dlhé roky a nepodal návrh na zastavenie exekúcie. V tomto vzhladol okresný súd dôvody hodné osobitného zreteľa odôvodňujúce nepriznanie náhrady trov exekúcie podľa § 243j EP.

III.

5. Sťažovateľ namieta, že okresný súd sa napadnutým uznesením odklonil od zákona č. 233/2019 Z. z., ktorého účelom je zavedenie osobitného mechanizmu zastavenia starých nemajetných exekúcií priamo zákonom s tým, že technické otázky tohto postupu sú zverené exekútorovi. Podľa sťažovateľa sa napadnuté uznesenie nesprávnym právnym posúdením vymyká z medzí zákona. Poukázal na to, že poverenie na vykonanie exekúcie mu bolo doručené krátko pred uplynutím prekluzívnej lehoty a súd sa nevyjadril k otázke, že táto lehota uplynula len k nároku oprávneného, no nie k trovám exekúcie, ktoré mu vznikli jej vedením. Okrem toho mu nemožno pričítať oneskorené podanie návrhu na vykonanie exekúcie oprávneným, keďže riadne postupoval k vymoženiu pohľadávky oprávneného. Preto nevidí dôvod na to, aby tieto náklady znášal sám.

6. Podľa sťažovateľa súd rozhodol nezákonne o zastavení exekúcie pre preklúziu podľa EP, pretože k zastaveniu exekúcie došlo priamo zo zákona č. 233/2019 Z. z. Keďže do 1. januára 2020 nedošlo k zastaveniu exekúcie podľa EP a súd ani nerozhodoval o návrhu na zastavenie, exekúcia sa zo zákona k 1. januáru 2020 zastavila. Iný výklad zákona podľa sťažovateľa nie je ústavný. Okrem toho odňatím nároku na paušálne trovy bolo zasiahnuté aj do jeho ústavných práv k majetku. Sťažovateľ namieta aj porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, pretože okresný súd mal 19 rokov na zastavenie exekúcie a túto nečinnosť nemôže prenášať na neho.

IV.

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je otázka aplikácie právneho predpisu pri existencii dôvodu na zastavenie exekúcie, keď sťažovateľ argumentuje v prospech použitia osobitného zákona, avšak okresný súd založil napadnuté uznesenie o zastavení exekúcie podľa EP. Vyriešenie tejto otázky má podľa sťažovateľa ústavný rozmer, pretože je od nej priamo závislý právny režim paušálnych trov exekúcie 35 eur, ktorých priznanie vyplýva zo zákona č. 233/2019 Z. z. Vo veci sťažovateľa šlo o starú exekúciu podľa § 1 ods. 2 zákona č. 233/2019 Z. z. Okolnosťou majúcou

za následok zastavenie exekúcie priamo zo zákona malo byť uplynutie rozhodnej doby, teda doby päť rokov od doručenia prvotného poverenia na vykonanie exekúcie exekútorovi. Sťažovateľ, riadiac sa právnou úpravou, preto vydal upovedomenie o zastavení starej exekúcie. Okresný súd so zastavením exekúcie podľa zákona č. 233/2019 Z. z. nesúhlasil, pretože prekluzívna lehota uplynula už v roku 2004 pred uplynutím rozhodnej doby podľa zákona č. 233/2019 Z. z. v roku 2009. Exekúcia mala byť preto zastavená podľa § 57 ods. 1 písm. f) EP.

8. Ústavný súd prijal zjednocujúce stanovisko č. k. PLz. ÚS 1/2023 z 25. januára 2023, podľa ktorého (i) právny názor, podľa ktorého dôvodom zrušenia upovedomenia o zastavení starej exekúcie na námietky oprávneného podľa § 7 zákona č. 233/2019 Z. z. je to, že už pred účinnosťou tohto zákona bol daný dôvod na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. f) EP, nie je správny, no (ii) zrušenie upovedomenia o zastavení starej exekúcie nie je porušením základných práv exekútora podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 ústavy a práv čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu.

9. Zároveň ústavný súd identifikoval, že z ústavného hľadiska je vecou sťažovateľa to, aby mu za jeho exekučnú činnosť bola priznaná odmena a náhrady. K tomu doplnil, že zrušenie upovedomenia o zastavení starej exekúcie nevyklučuje to, aby bola sťažovateľovi pri zastavení exekúcie z dôvodu podľa EP priznaná podľa § 203 EP odmena a náhrady, a to aj proti oprávnenému v sume, ktorá bude vyššia ako zákonom č. 233/2019 Z. z. priznaná paušálna náhrada 35 eur. Na tom nemení nič ani § 243j EP, podľa ktorého v exekučnom konaní začatom pred 1. aprílom 2017, ak sa exekúcia zastavila, môže súd rozhodnúť, že exekútor nemá nárok na náhradu trov exekúcie, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, a to najmä ak exekútor pri výkone exekúcie nepostupoval v súlade so zákonom alebo ak nepredložil súdu vec na zastavenie podľa § 57 ods. 4 EP.

10. Predmetom posúdenia je uznesenie, ktorým okresný súd exekúciu zastavil a nepriznal sťažovateľovi trovy konania. Ide o konečné rozhodnutie o trovách konania, ktoré neboli sťažovateľovi priznané, pretože aj keď vymáhaný nárok zanikol ešte v roku 2004, exekútor viedol exekúciu dlhé roky a nepodal návrh na zastavenie exekúcie. V tomto súd vzhliadol dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré súd oprávňujú nepriznanie náhrady trov exekúcie podľa § 243j EP. Zjednocujúce stanovisko ústavného súdu vo vzťahu ku konečnému rozhodnutiu o trovách exekúcie pre zastavenie exekúcie podľa EP uvádza, že v tomto konečnom rozhodnutí možno zohľadniť osobitné okolnosti exekučného konania ako celku.

11. Tak tomu bolo aj v tejto veci, keď okresný súd napadnutým uznesením zastavil exekúciu a sťažovateľovi nepriznal trovy exekúcie z dôvodu, že pri jej výkone nepostupoval podľa § 57 ods. 4 EP. Tento súdom identifikovaný a jasne pomenovaný dôvod hodný osobitného zreteľa nie je prejavom svojvôle súdu. Sťažovateľ zvoleným postupom v exekúcii sám vyvolal následok v podobe nepriznania náhrady trov exekúcie. S prihliadnutím na vyslovené závery pléna ústavného súdu v otázke zjednotenia právnych názorov senátov ústavného súdu je spôsob, akým okresný súd pristúpil k riešeniu otázky trov exekúcie, keď za daných okolností aplikoval § 243j EP, ústavne udržateľný, keďže nesplnenie zákonom ustanovenej povinnosti zákon výslovne označuje ako možný dôvod nepriznania náhrady trov exekúcie. Preto je ústavná sťažnosť pre porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením zjavne neopodstatnená. Vzhľadom na ústavnú udržateľnosť rozhodnutia o trovách

exekúcie nebola zistená príčinná súvislosť medzi napadnutým uznesením a namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu. Preto bola ústavná sťažnosť v časti proti uzneseniu okresného súdu podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietnutá.

12. Okresný súd podľa svojho vlastného právneho názoru prezentovaného v namietaných rozhodnutiach mohol a mal už skôr exekúciu zastaviť z dôvodov, pre ktoré zrušil sťažovateľom namietané rozhodnutie o zrušení upovedomenia o zastavení starej exekúcie. K tomu však treba uviesť, že účastníkmi exekučného konania sú oprávnený a povinný, ktorých práv sa exekúcia týka, s tým, že súdny exekútor je štátom poverenou osobou na vykonanie exekúcie. Sťažovateľ v priebehu roky trvajúceho exekučného konania žiadnym spôsobom nedal podnet na zastavenie exekúcie a viedol ju aj napriek tomu, že došlo k preklúzii vymáhaného práva. Nečinnosťou okresného súdu, ktorá sa prejavila v tom, že okresný súd z vlastného podnetu exekúciu nezastavil, nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa ako súdneho exekútora podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Preto je ústavná sťažnosť v časti proti postupu okresného súdu zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. marca 2023

Robert Šorl
predseda senátu